

Det er dog kedeligt at sende vore Børn til Skole blottede for alt, de hør dog vide noget, og Forældrene have da med den største Eyst og Beredvillighed sendt deres Børn hen i saadanne Smaaskoler, som der findes rundt om paa Landet, hvor Børnene saa have faaet deres første Udbannelse. Denne Bestræbelse har jeg, som naturligt er, støttet, og Sogneraadet har ogsaa støttet det, idet det har givet et saadant Tilskud til Skolen, at de fattige Børn kunde blive optagne gratis. Jeg tror, at man ved at gaa den Vej kunde opnaa en ganske betydelig Besparelse paa denne store Udgift, som vi nu skulle til. Lovforslaget, som det er forelagt, strider ganske mod vor Opfattelse deri, at man mere og mere søger at berøve Forældrene Myndighed over deres Børn. Vi maa mere og mere komme til, at Forældrene føle deres Ansvar, thi de have et virkelig naturligt Ansvar for deres Børn. Det er ikke Staten, der har dette, den bør kun træde til, hvor der virkelig finder saadanne Forsømmelser Sted, at det er uforsvarligt ikke at skride ind; ellers maa Forældrene selv føle deres Ansvar, og jeg tror ogsaa, at de føle det. Vi maa ikke staa her og minutiøst varetage Børnenes Liv over for Forældrene. Ved at gaa den Vej, som jeg har omtalt, vilde man spare betydeligt i det offentlige Skolevæsens Udgifter, og det tror jeg ikke kunde være til nogen Skade. — Religionsundervisningen i Skolen har ogsaa været meget omtalt. Ja, jeg kunde ogsaa overordentlig godt være med til at sige, at Religionsundervisningen i Skolen skal være en fri Sag. De Forældre, der ikke vilde sende deres Børn til Religionsundervisningen i Skolen, bør frit have Lov til at unblade dette. De kunne blive hjemme, og jeg er saa fuldt overbevist om, at Religiositeten i Landet vil ikke lide i mindste Maade derved. Jeg vilde gerne have, at det skulde være ordnet saaledes, at Læreren skulde have Lov at undervise i Religion, men ikke paa den Maade, at de skulle have bestemte Bøger at undervise efter, og heller ikke paa den Maade, at de to Gange om Aaret skulle eksamineres i, hvad de have lært. Nej, det er ikke den Slags Religionsundervisning, jeg ønsker, og det tror jeg heller ikke, at de fleste af os gøre. Det er ikke den Undervisning, der skaber virkelig Religiositet. Jeg for mit Vedkommende vil, som sagt, ønske, at de maa have Lov dertil. Naar jeg skal begynde Skolen igen, vil jeg gerne have Lejlighed til det, og hvis Forældrene ville give mig Lov til det, vil jeg benytte mig deraf; ønske de det imidlertid ikke, mener jeg, at de skulle have Frihed derfor. Videre skal jeg ikke gaa med

Hensyn til Udtalelser i Enkelthederne. Men der er dog et Punkt, hvori jeg ikke er enig med flere af dem, der ellers ere mine Meningsfæller. Det er i Henseende til Skolelodderne for Lærerne. Det ærede Medlem for Eshjærg (Bluhme) udtalte i Saar, at han troede, at ikke 10 pCt. af Lærerne vilde af med Skolelodderne. Det er en meget stor Fejltagelse. Skønt det ikke er let at sige noget bestemt herom, tror jeg snarere, jeg tør sige, at 90 pCt. af Lærerne ville af med deres Lodder. Det beror dog naturligvis paa, paa hvilke Betingelser de skulle af med dem; det kan jeg give det ærede Medlem for Randers Amts Bøje Valgtreds (Staarp) Ret i. Jeg har aldrig været ansøgt i saa Henseende; jeg har ikke haft nogen Lod, men jeg synes, det er ganske naturligt, at Lærerne ved at have en saadan let ville komme til at forsømme deres Lærergerning. Jeg tror, at Lærerne have al den Tid og al den Kraft fornøden, de sidde inde med, for at udføre deres Gerning paa bedste Maade, og de maa jo nødvendigvis komme til at ofre en Del Tid paa denne Lod. Desuden ere vi jo her paa det rene med, at vi skulle se at staffe den arbejdende Befolkning en selvstændig Virksomhed. Det have vi jo talt om mange Gange. En saadan lille Skolelod paa 6 Tdr. Land kan jo føde en Familie, naar man kan anvende al sin Tid og alle sine Kræfter derpaa. Jeg tror, at man ogsaa i denne Henseende burde tage noget Hensyn til det, man kalder Arbejdets Fordeling. Man kunde maaste her skabe en hel Del lykkelige Familier rundt omkring i Landet blot ved at afstaa Skolelodderne, og saa for Resten gaa videre i den Retning. Jeg tror ikke, Lærerne ville føle noget Savn derved. Ganske vist troede det ærede Medlem for Nørre-Sundby (A. K. Sørensen), at det var heldigt for Lærerne selv at have en saadan Lod, da de ellers bleve mere fremmede for deres Omgivelser iblandt Landboerne og ikke havde Lejlighed til at faa noget at tage vare paa. Jeg vil ikke sige, at det er rene Fantastier; der kan være noget i det, men jeg mener dog ikke, der er nogen Fare i den Henseende. Vi Skolelærere leve jo stadig mellem vore Omgivelser, mellem Husmænd, Bønder og Arbejdere; vi forstaa dem saamaaned meget godt og behøve ikke absolut ogsaa at have Virksomhed fælles med dem for at kunne forstaa deres Interesser og sympatisere med dem. Vi kunne jo ikke paa een Gang være alting. Jeg tror derfor ikke, at det skulde sætte Skel imellem os, at vi ikke havde noget Landboerhverv ved Siden af vor Gerning. — Min ærede Sidemand til Højre (Lohmann), som jeg ikke ser til Stede (Mod-